

Intressenten AB

Box 351

931 24 SKELLEFTÅ

RekMb

Beslut om sanktionsavgift

Beslut

Länsstyrelsen i Stockholms län (Länsstyrelsen) beslutar att Intressenten AB, 556694-5423, (bolaget) ska betala en sanktionsavgift om 100 000 (ett hundra tusen) kronor.

Sammanfattning av ärendet

Bolaget Intressenten AB bedriver verksamhet inom bokföring och redovisning med säte i Västerbottens län. Bolaget registrerades i Bolagsverkets register mot penningtvätt den 20 april 2009 och bedriver enligt registret följande verksamhet: bokföring, redovisning.

Länsstyrelsen har genom sin tillsyn granskat hur bolaget har följt bestämmelserna i regelverket om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism¹ (penningtvättsregelverket) under perioden den 1 juli 2018 till och med den 5 oktober 2020 (tillsynsperioden).

Granskningen visar att bolaget inte uppfyller kraven som ställs på verksamhetsutövare i nästintill samtliga delar av penningtvättsregelverket. Bolaget saknar tillräckliga rutiner och riktlinjer för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Bolaget har således inte vidtagit tillräckliga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och inte heller beaktat förbud mot att ingå eller upprätthålla en affärsförbindelse.

Bedömningen efter genomförd granskning är att bolagets överträdelser av penningtvättsregelverket har medfört en avsevärd ökning av risken för att verksamheten kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Länsstyrelsen bedömer att bolagets överträdelser av penningtvättsregelverket till övervägande del är av

¹ Lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter och allmänna råd (01FS 2019:53) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

synnerligen allvarlig art och att överträdelserna har pågått under hela den tidsperiod som Länsstyrelsen granskat bolaget.

Överträdelserna av penningtvättsregelverket innebär att bolaget ska betala en sanktionsavgift om 100 000 kronor.

Beskrivning av ärendet

Penningtvättsregelverket gäller bland andra verksamhetsutövare som driver yrkesmässig verksamhet som avser bokföringstjänster och redovisningstjänster.²

Bokföringstjänster och redovisningstjänster tillhör den så kallade rådgivningssektorn. Rådgivningssektorn löper risk att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism exempelvis genom användning av klientmedelskonton, rådgivning samt godkännande av felaktiga intyg och andra handlingar.³

När det gäller just bokföringstjänster och redovisningstjänster löper dessa tjänster risk att utnyttjas för att legitimera illegala transaktioner och regelbrott. Tillvägagångssätt kan exempelvis vara osanna fakturor, felaktiga underlag samt illegala pengar genom dagskassor. Det är en fördel för kriminella att godkännas av en rådgivare som granskat dess underlag.⁴

Bolaget registrerades i Bolagsverkets register mot penningtvätt den 20 april 2009 och bedriver enligt registret följande verksamhet: bokföring, redovisning. Bolaget driver verksamhet som omfattas av penningtvättsregelverket och är därför skyldigt att vidta åtgärder för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism i enlighet med regelverket. Tillsynen över att penningtvättsregelverket följs av sådan verksamhet ska utövas av länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands och Skåne län. Eftersom bolaget har sitt säte i Västerbottens län är Länsstyrelsen i Stockholms län tillsynsmyndighet för bolaget.⁵

Den 5 oktober 2020 förelades bolaget att inkomma med bolagets allmänna riskbedömning och de rutiner och riktlinjer avseende verksamhetens åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt annan dokumentation som enligt penningtvättsregelverket ska finnas i verksamheten. Bolaget förelades även att inkomma med sex exempel på faktiskt vidtagna kundkännedomsåtgärder där kundrelationen är förknippad med låg, normal och hög risk samt en lista över bolagets samtliga aktiva kunder

² 1 kap. 2 § första stycket 19 penningtvättslagen.

³ Brottsförebyggande rådets rapport från 2015 om penningtvätt och annan penninghantering (BRÅ 2015:22) s. 118.

⁴ BRÅ 2015:22 s. 123.

⁵ 16 § första och andra styckena förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

under perioden den 1 juli 2018 till och med den 5 oktober 2020. Listan skulle innehålla kundernas namn och organisationsnummer samt vad bolaget fakturerar respektive kund på årsbasis. Därtill ombads bolaget inge exempel på faktiskt vidtagna åtgärder för kundkännedom avseende bolagets tio största kunder. Kundkännedomsåtgärder skulle innehålla följande: kundens namn, personnummer, adress, information om hur identifiering av kunden och kontroll av dennes identitet skett, information om hur kontroll av verklig huvudman och dennes identitet genomförts, syftet och art med affärsförbindelsen, information om kundens ekonomiska medels ursprung, information om kunden eller kundens verkliga huvudman är en person i politiskt utsatt ställning eller en familjemedlem eller känd medarbetare till en sådan person, information om kunden är etablerad i ett land utanför EES som av Europeiska kommissionen identifierats som ett högriskredjeland, bolagets bedömning av risken som kan förknippas med respektive kundrelation (kundens riskprofil), kopior på övriga dokument eller uppgifter som har inhämtats inom ramen för åtgärder som bolaget vidtagit för att uppnå tillräcklig kundkännedom avseende respektive kund. Bolaget förelades även att inkomma med uppgift om antalet genomförda och nekade transaktioner eller affärsrelationer som misstänkts för penningtvätt eller finansiering av terrorism och som rapporterats till Finanspolisen samt uppgift om antalet genomförda och nekade transaktioner eller affärsrelationer som misstänkts för penningtvätt eller finansiering av terrorism och som inte rapporterats till Finanspolisen.

Den 28 november 2020 inkom bolaget med ett yttrande samt bifogade handlingar till Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen förelade bolaget att inkomma med kompletteringar till tidigare ingivna handlingar den 23 juni och den 27 oktober 2021. Länsstyrelsens begäran om kompletteringar avsåg checklistor som hänvisats till i tidigare inlämnade handlingar. Den 28 juni och den 28 oktober 2021 inkom bolaget med de begärda checklistorna.

Motivering till beslutet

Gällande handlingar som getts in den 28 november 2020 och den 28 juni 2021

Länsstyrelsen konstaterar inledningsvis att bolaget har gett in dokument *Rutiner för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism* vid två tillfällen under ärendets gång. Mot denna bakgrund vill Länsstyrelsen påpeka följande.

Handlingen som gavs in den 28 november 2020 skiljer sig åt från handlingen som gavs in den 28 juni 2021. Båda handlingar synes vara mallar för framtagande av verksamhetens riskbedömning samt rutiner och riktlinjer med samma fält som är avsedda för ifyllande av den som

använder mallen. Handlingen ingiven den 28 november 2020 är ifylld medan den som är ingiven den 28 juni 2021 inte är det. Eftersom Länsstyrelsens granskning avser perioden den 1 juli 2018 till och med den 5 oktober 2020 utgår Länsstyrelsen från den först inlämnade handlingen i detta beslut. Det vill säga, dokumentet som bolaget gett in den 28 november 2020 varigenom bolaget besvarat Länsstyrelsens föreläggande den 5 oktober 2020 att inkomma med handlingar som behövs för att kunna granska bolagets efterlevnad av penningtvättsregelverket under nämnda period.

Allmän riskbedömning

Gällande bestämmelser

Verksamhetsutövare som omfattas av penningtvättsregelverket ska göra en allmän riskbedömning av hur de produkter och tjänster som denne tillhandahåller i sin verksamhet kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Även hur stor risken är för att detta sker ska anges. Verksamhetsutövaren ska särskilt beakta vilka slags produkter och tjänster denne tillhandahåller, vilka kunder och distributionskanaler som finns och vilka geografiska riskfaktorer som finns i verksamheten.⁶ Omfattningen av den allmänna riskbedömningen ska bestämmas med hänsyn till verksamhetsutövarens storlek och art och de risker för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan antas föreligga. Riskbedömningen ska vara utformad på så sätt att den kan ligga till grund för verksamhetens rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.⁷ Riskbedömningen ska vara dokumenterad⁸ och utvärderas årligen.⁹

Länsstyrelsens bedömning

Bolaget har gett in ett dokument med beteckningen *Rutiner för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism*. Av dokumentet och under rubriken *3 Bedömning av generell risknivå för byrån* framgår inledningsvis att bolaget tillhandahåller redovisnings- och bokföringstjänster inom ekonomi, skatt och affärsutveckling.

Vad gäller bolagets allmänna riskbedömning framgår av dokumentet att bolaget, baserat på ett antal angivna förhållningssätt och analysen enligt checklista *150.3 Riskbedömning av byråns verksamhet*, bedömt att risknivån för att bli utnyttjad för penningtvätt är låg. Vad gäller förhållningssätten anger bolaget sammantaget 13 sådana som huvudsakligen anger vad risken normalt är för en viss typ av tjänst

⁶ 2 kap. 1 § penningtvättslagen.

⁷ 2 kap. 2 § första stycket penningtvättslagen.

⁸ 2 kap. 2 § andra stycket penningtvättslagen.

⁹ 2 kap. 2 § Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter och allmänna råd (01FS 2019:53).

eller med en viss kundstruktur. Bolaget uppger exempelvis att tjänster inom inkomstdeklarationer och skatteplanering normalt bedöms som medelrisk och att kundstrukturer utanför Sverige, utanför EES och i högriskländer bedöms öka risken.

Angående checklista 150.3 *Riskbedömning av byråns verksamhet* så utgörs den av en uppräkningslista av tjänster samt kundstruktur sett utifrån geografi, kontaktform, inriktning och övrigt. I anslutning till varje tjänst eller kundstruktur som är aktuell för bolaget har bolaget dels angett risken förknippad med tjänsten/kundstrukturen, dels en kommentar i form av god kännedom, god relation med kunderna, god kännedom om aktuella branscher, liten eller ingen hantering av [REDACTED]. När det gäller bolagets kundstruktur utifrån en geografisk synpunkt anges även hur stor andel av bolagets kunder som utgörs av [REDACTED].

Av bolagets yttrande framgår att den allmänna riskbedömningen utvärderas årligen och att det också är i samband med utvärderingen som uppdatering av denna görs.

Länsstyrelsen bedömer att bolagets allmänna riskbedömning innehåller flertalet brister. Fastän det av ovannämnda dokument och checklistan framgår vilka tjänster bolaget tillhandahåller har bolaget inte identifierat eller analyserat vilka risker för penningtvätt och finansiering som kan antas föreligga avseende verksamhetens tjänster, kunder, distributionskanaler, geografiska riskfaktorer och verksamhetsspecifika omständigheter. Att såsom bolaget gjort, enbart ange att exempelvis tjänster inom inkomstdeklarationer och skatteplanering normalt bedöms som medelrisk eller att kundstrukturer utanför Sverige, utanför EES och i högriskländer för penningtvätt bedöms öka risken innebär inte att bolaget har redogjort för samt analyserat och bedömt hur bolagets tjänster kan användas för att till exempel dölja medels samband med brott eller brottslig verksamhet. Vidare framgår inte att bolaget i sin allmänna riskbedömning beaktat uppgifter som framkommit vid bolagets rapportering av misstänkta aktiviteter och transaktioner. Bolaget har således i avsaknad av analys och bedömning av hur bolagets tjänster och övriga faktorer – var för sig och i kombination – kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism saknat förutsättningar för att kunna bedöma hur stor risken är för att detta sker.

Bolaget har ändå uppgett att den sammantagna risken för att bolagets tjänster utnyttjas för penningtvätt är låg. Såsom Länsstyrelsen konstaterat ovan har dock bolaget inte analyserat och bedömt hur bolagets tjänster och övriga faktorer kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Förutsättningar har därför saknats för att göra en sammanvägd bedömning av hur stor risken är för att de tjänster som tillhandahålls i verksamheten kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

I den allmänna riskbedömningen ska även information om tillvägagångssätt och andra relevanta uppgifter som myndigheter lämnat om penningtvätt och finansiering av terrorism vägas in. Omfattningen av den allmänna riskbedömningen ska bestämmas med hänsyn till bolagets storlek och art samt de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan antas föreligga. Att dessa omständigheter vägts in framgår inte av bolagets allmänna riskbedömning.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att bolaget inte har vidtagit lämpliga åtgärder för att identifiera och bedöma riskerna – hot och sårbarheter – med verksamhetens tjänster, kunder, distributionskanaler och geografiska riskfaktorer samt verksamhetsspecifika omständigheter.

Syftet med den allmänna riskbedömningen är att bedöma om och hur bolagets tjänster kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Länsstyrelsens bedömning är att bolaget inte har gjort en allmän riskbedömning i enlighet med kraven i penningtvättslagen varför bolaget saknar insikt om hur verksamhetens tjänster kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Länsstyrelsen bedömer att avsaknad av en allmän riskbedömning av verksamheten utgör en synnerligen allvarlig överträdelse av penningtvättsregelverket. Detta särskilt med hänsyn till att bolagets allmänna riskbedömning ska ligga till grund för verksamhetens riskbedömning av kunder samt rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder som bolaget ska vidta för att minska risken att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Bolagets rutiner och riktlinjer för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism ska således skapas utifrån en relevant, uppdaterad och verklighetsanpassad allmän riskbedömning av verksamheten. Bolaget har inte genomfört någon allmän riskbedömning av verksamheten i enlighet med kraven i penningtvättslagen under tillsynsperioden. Länsstyrelsens bedömning är att bolaget därigenom har löpt ökad risk för att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Riskbedömning av kunder

Gällande bestämmelser

Verksamhetsutövaren ska bedöma den risk för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan förknippas med dennes kunder. Kundens riskprofil ska bestämmas med utgångspunkt i den allmänna riskbedömningen och verksamhetsutövarens kännedom om kunden.

Kundens riskprofil ska följas upp under pågående affärsförbindelse och ändras när det finns anledning till det.¹⁰

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen har ovan bedömt att bolaget saknar en allmän riskbedömning. I avsaknad av en allmän riskbedömning saknas även förutsättningar att bestämma kundens riskprofil. Detta med beaktande av att kundens riskprofil ska bestämmas bland annat med utgångspunkt i bolagets allmänna riskbedömning.

Som svar på Länsstyrelsens begäran att bolaget ska beskriva hur bolaget bedömer de risker som kan förknippas med olika kundrelationer (kunders riskprofiler) har bolaget i sitt yttrande uppgett att det inte finns några risker bland bolagets kunder och hänvisat till rutiner som finns i bilaga 150.2, det vill säga dokumentet *Rutiner för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism*. Av dokumentet, under rubriken *4.4 Riskklassificering av kund*, framgår att kundens riskprofil ska bedömas med utgångspunkt i byråns generella riskbedömning, erbjudna tjänster och kunskapen om kunden och kundens verksamhet. Syftet uppges vara att göra en bedömning av risknivån på kundnivå för att kunna avgöra vilka kundkännedomsgärder som ska vidtas för kunden. Analysen av kunderna omfattar kundens kunder, produkter/tjänster och andra faktorer som kan indikera förhöjd risk, exempelvis ovanliga riskutsatta transaktioner och distributionskanaler. Bedömningen sker för varje enskild kund i checklista *150.5 Riskprofil kund* och resulterar i något av följande alternativ. Om bolaget får tillräckligt med information för god kännedom kan affärsförbindelse etableras. Om bolaget inte får tillräcklig information om kunden, men kunden har en verksamhet som bedöms som hög risk för penningtvätt krävs att bolaget ska vara extra vaksamt vid den fortlöpande granskningen av kundens transaktioner för att affärsförbindelsen ska kunna etableras. Om bolaget inte får tillräcklig information om kunden för god kännedom ska någon affärsförbindelse inte inledas.

Bedömningen för varje enskild kund sker som framgått enligt checklista *150.5 Riskprofil kund*. Av checklistan framgår att den används för att bedöma risken för penningtvätt hos en enskild kund baserat på den allmänna riskbedömningen och den kunskap som finns om den aktuella kunden och kundens bransch. Syftet uppges vara att göra en riskbedömning av den enskilda kunden och att kunden tilldelas en så kallad riskprofil. Av checklistan framgår att en redogörelse ska göras för de förhållandena - utifrån företagets produkter/tjänster, kundstock, ev. kontanthandel, omsättning, verksamhetsställen, styrelse och revisor - som indikerar på låg respektive hög risk. I övrigt består checklistan av frågor om kundens verksamhet, kundens produkter/tjänster, kundens transaktioner,

---

¹⁰ 2 kap. 3 § penningtvättslagen.

kundens geografi och kundens interna/externa kontroller. Frågorna besvaras med ja/nej-svar samt en kryssruta för om bilaga finns eller ej. Däremot framgår inte vad exempelvis ett eventuellt ja-svar på respektive fråga resulterar i för risk. Längst ner på checklistan ges slutligen möjlighet att ange en sammanfattande riskbedömning av kunden som antingen är låg, medel eller hög risk. Det går även att ange vem som utfört kundens enskilda riskbedömning och vilket datum bedömningen utfördes.

Vad gäller uppföljning av kundernas riskprofiler uppger bolaget i dokumentet *Rutiner för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism*, under rubriken *5 Befintliga uppdrag – fortlöpande uppföljning*, att bolaget löpande analyserar befintliga kunder för att hålla informationen om kunden aktuell. Exempel på faktorer som analyseras löpande uppges vara ägarstruktur, kundens produkter och tjänster, kundens egna kunder och leverantörer, distributionskanaler, betalningsmodeller och transaktionsmönster. Syftet med analysen uppges vara att kunna bedöma om risken för penningtvätt är enligt befintlig bedömning eller om den har förändrats. Bedömningen sker enligt checklista 315.1 *Omprövning av uppdrag* årligen eller så snart en förändring eller händelse påkallar det.

Av ovannämnda checklista framgår att den används för att analysera, följa upp och dokumentera hur ett befintligt uppdrag fungerar. Checklistan består i huvudsak av ett antal bedömningspunkter som kan besvaras med ett ja/nej-svar samt kommenteras. Bedömningspunkterna rör regeluppfyllnad, kundens verksamhet, bolagets resurser, uppdragsgivaren och övrigt. I slutet av checklistan finns det möjlighet att fatta beslut om uppdraget i fråga ska behållas eller inte. Beslutet tas genom att fylla i ett ja/nej-svar.

Länsstyrelsen har inom ramen för stickprovskontroll begärt in sex anonyma exempel på faktiskt vidtagna kundkännedomsgärder då kundrelationen varit förknippad med låg, normal och hög risk. Bolaget har inom ramen för denna kontroll uppgett att sådana exempel saknas.

Länsstyrelsens bedömning är att bolagets redogörelse som framgår av ovannämnda dokument inte är tillräcklig. Länsstyrelsen kan inledningsvis konstatera att bolaget i sitt yttrande har uppgett att det inte finns några risker som kan förknippas med bolagets kundrelationer. Länsstyrelsen vill dock särskilt påpeka att en verksamhetsutövers kunder alltid omfattas av en risk vare sig den är låg, normal eller hög. Att bolaget uppger att det inte föreligger någon risk för penningtvätt och finansiering av terrorism kopplad till deras kundrelationer anser Länsstyrelsen tyda på bristande förståelse för syftet med att tilldela kunderna verklighetsanpassade riskprofiler.

Som framgått uppger bolaget att bedömningen av varje kund sker enligt checklista 150.5 *Riskprofil kund*. Det går dock inte av nyssnämnda checklista att utläsa *hur* bedömningen av den risk för

penningtvätt och finansiering av terrorism som kan förknippas med bolagets kunder går till. Bolaget ställer ett antal frågor relaterade till kunden som kan besvaras med ja/nej-svar, men det framgår inte vilken avvägning som görs vid bestämmande av huruvida kunden förknippas med låg, medel eller hög risk utifrån den inhämtade informationen om kunden. Bolaget har inte heller ställt upp vilka kriterier som finns för riskklassificeringen som gör att kunden får en viss riskprofil.

Vidare framgår det heller inte hur kundernas riskprofiler löpande följs upp och ändras när det finns anledning till det under pågående affärsförbindelse. Skäl för en ändring av kundens riskprofil kan föreligga när verksamhetsutövaren får kännedom om nya uppgifter avseende kunden vid den fortlöpande uppföljningen, övervakning eller på annat sätt.¹¹ Såsom Länsstyrelsen bedömt ovan har bolaget inte ställt upp kriterier för riskklassificering. Det går heller inte av checklista 315.1 *Omprövning av uppdrag* att utläsa *hur* bedömningen av den risk för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan förknippas med bolagets kunder går till. Det som i övrigt framgår av handlingarna i ärendet ändrar inte Länsstyrelsens bedömning i denna del.

Mot bakgrund av att bolaget inte har redogjort för hur bedömningen av kunders riskprofiler sker och därtill uppgett att exempel på kundernas riskprofiler saknas är Länsstyrelsens bedömning att bolagets kunder inte tilldelas riskprofiler i enlighet med kraven i penningtvättslagen.

Riskkvalificeringen av kunder syftar till att avgöra i vilken nivå, låg, normal eller hög, som kunden ska placeras. Därefter ska bolaget bestämma omfattningen av de kundkännedomåtgärder som krävs för att hantera risken kopplad till kunden. Detta innebär att varje kund efter en helhetsbedömning ska tilldelas en egen riskkvalificering och att åtgärderna för att motverka riskerna ska anpassas individuellt för varje kund.

Länsstyrelsens bedömning är, med hänsyn till betydelsen av att kunder ska tilldelas riskprofiler, att bolaget genom att inte tilldela verklighetsanpassade riskprofiler har löpt ökad risk för att bli utnyttjat för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Kundkännedom

Gällande bestämmelser

Verksamhetsutövaren ska ha dokumenterade och uppdaterade rutiner och riktlinjer när det gäller dess åtgärder för kundkännedom.¹² Rutinerna och riktlinjerna ska i relevanta delar vara riskbaserade. Det

---

¹¹ Prop. 2016/17:173 s. 512.

¹² 2 kap. 8 § första stycket penningtvättslagen.

innebär att de ska vara utformade för att kunna hantera och motverka de risker som har identifierats i den allmänna riskbedömningen.¹³

Åtgärder för kundkännedom ska bland annat vidtas när en affärsförbindelse¹⁴ etableras. Om verksamhetsutövaren inte har en affärsförbindelse med kunden, ska åtgärder för kundkännedom vidtas, (i) vid enstaka transaktioner som uppgår till ett belopp motsvarande 15 000 euro, (ii) vid transaktioner som understiger ett belopp motsvarande 15 000 euro och som verksamhetsutövaren inser eller borde inse har samband med en eller flera andra transaktioner och som tillsammans uppgår till minst detta belopp.¹⁵

Reglerna om åtgärder för kundkännedom innebär bland annat att verksamhetsutövaren ska identifiera sina kunder¹⁶ och ta reda på tillräckligt mycket om kunderna¹⁷ för att kunna bedöma och hantera de risker som varje kund innebär. Om det är fråga om en affärsförbindelse ska verksamhetsutövaren även begära information om affärsförbindelsens syfte och art. Syftet med informationen är att ge verksamhetsutövaren underlag för att bedöma risken som kan förknippas med kunden och hur kunden förväntas agera inom ramen för affärsförbindelsen. En sådan bedömning är nödvändig för att det ska vara möjligt att upptäcka avvikelser från kundens förväntade beteende.¹⁸

Verksamhetsutövaren ska löpande följa upp pågående affärsförbindelser i syfte att säkerställa att kännedomen om kunden är aktuell och tillräcklig för att motverka risken som kan förknippas med kunden.¹⁹ Den löpande uppföljningen innebär också krav på granskning för att upptäcka avvikande transaktioner och aktiviteter som kan utgöra misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism. Omfattningen av övervakningen och granskningen samt hur ofta denna ska ske beror på riskerna i affärsförbindelsen.²⁰

Närmare information om kundens ekonomiska situation bör begäras när det är motiverat av risken i affärsförbindelsen. Detsamma gäller närmare information om varifrån kundens ekonomiska medel kommer. Detta bör i regel bli aktuellt först om risken bedöms som hög, eller om sådan information behövs för att bedöma kundens riskfyllda eller avvikande aktiviteter och transaktioner.²¹ Samma information som vid bedömning av en affärsförbindelse ska begäras in

---

¹³ Prop. 2016/17:173 s. 213.

¹⁴ 1 kap. 8 § 1 penningtvättslagen.

¹⁵ 3 kap. 4 § penningtvättslagen.

¹⁶ 3 kap. 7 § penningtvättslagen.

¹⁷ 3 kap. 7-8 §§, 10-11 §§ penningtvättslagen.

¹⁸ 3 kap. 12 § penningtvättslagen.

¹⁹ 3 kap. 13 § penningtvättslagen.

²⁰ 4 kap. 1 § andra stycket penningtvättslagen.

²¹ Prop. 2016/17:173, s. 248.

även vid enstaka transaktioner som kan förknippas med hög risk. Detta eftersom verksamhetsutövaren i sådana fall måste vidta skärpta kundkännedomåtgärder.

Om risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism bedöms som låg, får förenklade kundkännedomåtgärder tillämpas. Bedöms däremot risken som hög ska skärpta åtgärder vidtas vilket kan avse inhämtande av ytterligare information om kundens affärsverksamhet eller ekonomiska situation och uppgifter om varifrån kundens ekonomiska medel kommer.²²

Verksamhetsutövaren får inte ingå eller upprätthålla en affärsförbindelse eller utföra en enstaka transaktion om denne inte har tillräcklig kännedom om kunden. Detta för att verksamhetsutövaren ska kunna hantera risken för penningtvätt och finansiering av terrorism som förknippas med kundrelationen och övervaka och bedöma kundens aktiviteter och transaktioner.²³

Verksamhetsutövaren ska på ett föreskrivet sätt dokumentera²⁴ vidtagna åtgärder för kundkännedom samt bevara dokumentationen.²⁵ Verksamhetsutövaren ska vidare bevara handlingar och uppgifter i fem år om handlingarna och uppgifterna avser 1) åtgärder som har vidtagits för kundkännedom enligt 3 kap. och 4 kap. 2 § eller 2) transaktioner som genomförts inom ramen för affärsförbindelser eller vid enstaka transaktioner som omfattas av krav på åtgärder för kundkännedom enligt 3 kap. 4-6 §§ penningtvättslagen.²⁶ Tiden ska räknas från det att åtgärderna eller transaktionerna utfördes eller, i de fall då en affärsförbindelse har etablerats, affärsförbindelsen upphörde. Om en enstaka transaktion inte har genomförts till följd av misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism, ska tiden räknas från det att avståndet skedde.²⁷

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen konstaterar inledningsvis att bolaget, i avsaknad av en allmän riskbedömning, saknar förutsättningar för att ha användbara och verksamhetsanpassade rutiner och riktlinjer för att förhindra att bolaget utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

---

²² 3 kap. 15-16 §§ penningtvättslagen.

²³ 3 kap. 1 § första stycket penningtvättslagen.

²⁴ 3 kap. 3 § andra och tredje styckena, 4 § andra och tredje styckena, 5 § tredje stycket, 7 § tredje stycket, 9 § andra stycket Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter och allmänna råd (01FS 2019:53) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

²⁵ 3 kap. 12 § Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter och allmänna råd (01FS 2019:53) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

²⁶ 5 kap. 3 § första stycket penningtvättslagen.

²⁷ 5 kap. 3 § andra stycket penningtvättslagen.

Av bolagets dokument *Rutiner för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism*, under rubrikerna 4 *Nya uppdrag – kundkännedom och riskbedömning*, 4.1 *Åtgärder för kundkännedom*, 4.2 *Skärpta åtgärder för kundkännedom samt* 4.3 *Antagande av ny kund*, framgår bland annat följande. Bolaget utför förenklade åtgärder för kundkännedom innan en affärsförbindelse inleds och i vissa fall skärpta åtgärder. För att skapa förutsättningar för god kundkännedom och dokumentera uppgifter om kunden använder sig bolaget av checklista 150.4 *Kundkännedom*. Utifrån checklistan identifierar bolaget affärsrelationens syfte och art, kundens registreringar hos myndigheter, ekonomiska förutsättningar och ägare, ledningen och den verkliga huvudmannen.

Av ovannämnda dokument framgår vidare omständigheter som bolaget särskilt har att tänka på. Detta kan exempelvis vara om underlag hämtats in som visar att personen har rätt att företräda kunden och om verksamhetens syfte och art framgår av registreringsbevis och företagsbeskrivningar. Av dokumentet, under rubriken *Viktig information om identitetskontroller*, framgår även att huvudman kontrolleras mot Bolagsverkets register, att id-kontroll av fysisk person sker genom att körkort, pass eller annan id-handling visas och kopieras alternativt antecknas samt att uppgifterna sparas, att id-kontroll av en juridisk person sker genom kontroll av registreringsutdrag, att företrädare, exempelvis en styrelseledamot, även ska visa id-handling och att uppgifterna ska sparas samt att id-handlingens korrekthet verifieras på annat sätt om kontakten med företrädaren inte sker genom fysiskt möte och även att frågan ställs om kunden är en person i politiskt utsatt ställning (PEP) och att svaret dokumenteras. Vad gäller skärpta åtgärder för kundkännedom anges det att om tillräcklig information saknas efter kontroll enligt de grundläggande åtgärderna krävs ytterligare åtgärder för att få god kundkännedom. Omfattningen av kontrollen varierar från fall till fall. Situationer som kräver ytterligare kontroll är till exempel att kontakt inte kan ske med kunden genom ett fysiskt möte eller att id-handlingar av normalt förekommande typ saknas.

Vidare anges det att bolaget utöver kundkännedom och riskbedömning gör en bedömning av kundens verksamhet innan ett nytt uppdrag antas. Detta i syfte att bland annat skaffa kunskap om kundens verksamhet och kunna bedöma om bolaget har rätt kompetens för uppdraget. Bedömningen sker enligt checklista 310.1-2 *Antagande av ny kund*.

Av checklista 150.4 *Kundkännedom* framgår att denna används för att uppnå kundkännedom och dokumentera kundkännedom som inte kunnat dokumenteras på annat ställe (t.ex. i [REDACTED], egen checklista eller dylikt). Checklistan består bland annat av olika alternativ till id-kontroll och kundinformation. Alternativen besvaras genom ett ja/nej-svar och en kommentar.

Av checklista 310.1-2 *Antagande av ny kund* framgår att denna avser att dokumentera analysen och bedömningen inför beslutet att anta ny kund. Checklistan består i huvudsak av olika alternativ avseende vilken tjänst kunden efterfrågar, vilket totalt resursbehov som krävs, bolagets interna avstämning i fråga samt om det i övrigt finns andra anmärkningar. Beroende på vilket alternativ det är fråga om, besvaras checklistan genom ett ja/nej-svar, antalet tim/år och angivelse av ansvarig. I checklistan tas även beslut om kunden antas eller inte. Beslutet anges genom ett ja/nej-svar.

Av det aktuella dokumentet, under rubriken 5 *Befintliga uppdrag-fortlöpande uppföljning*, framgår att befintliga kunder analyseras fortlöpande för att bedöma om risken för penningtvätt är enligt befintlig bedömning eller om den har förändrats. Bolaget analyserar löpande exempelvis ägarstruktur, kundens produkter och tjänster, kundens kunder och leverantörer med mera. Bedömningen sker enligt checklista 315.1 *Omprövning av uppdrag* för varje enskild kund, årligen eller så snart en förändring eller händelse påkallar detta.

Av checklista 315.1 *Omprövning av uppdrag* framgår att denna används för att dokumentera bolagets omprövning om omprövningen inte har dokumenterats på annat sätt (t.ex. i [REDACTED], egen checklista eller dylikt). Checklistan består i huvudsak av olika bedömningspunkter avseende regeluppfyllnad, kundens verksamhet, byråresurser, uppdragsgivaren och övrigt. Bedömningspunkterna besvaras genom ja eller nej och en kommentar. I checklistan tas även beslut om uppdraget ska behållas. Beslutet anges genom ett ja/nej-svar.

Vidare framgår av bolagets yttrande att bolagets rutiner och riktlinjer ses över löpande varje år.

Rutiner och riktlinjer ska vara begripliga, situationsanpassade och tillämpbara så att bolaget och i förekommande fall dess anställda ska ha kännedom om vilka åtgärder som ska vidtas i olika situationer.²⁸ Rutinerna och riktlinjerna ska användas för att hantera och motverka de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som bolaget har identifierat i den allmänna riskbedömningen. Med beaktande av detta bedömer Länsstyrelsen att bolagets rutiner och riktlinjer för kundkännedom är bristfälliga. Bolaget uppger att det utför förenklade kundkännedomsåtgärder. Länsstyrelsen har ovan bedömt att bolaget inte haft någon allmän riskbedömning som kunnat läggas till grund för bolagets rutiner och riktlinjer och övriga åtgärder som bolaget ska vidta för att minska risken för penningtvätt och finansiering av terrorism. Bolaget saknade således förutsättningar för att bedöma kunders riskprofiler då bolaget inte hade genomfört och upprättat någon allmän riskbedömning under tillsynsperioden. Förenklade

---

²⁸ Prop. 2016/17:173 s. 212 ff.

kundkännedomsgärder får tillämpas om risken för penningtvätt och finansiering av terrorism bedöms som låg. Eftersom bolaget inte hade haft förutsättningar att göra en riskbedömning av varje enskild kund saknades det således möjlighet för bolaget att enbart tillämpa förenklade kundkännedomsgärder. Oaktat detta framgår det inte heller vilka förenklade åtgärder för kundkännedom som bolaget vidtar eller *hur* bolaget genomför dessa.

Av bolagets dokument *Rutiner för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism* framgår vidare att fysiska kunder ska identifieras och att uppgifterna ska dokumenteras. Det framgår dock inte vilka handlingar bolaget avser med annan id-handling. Därtill är det otydligt vad det är för registreringsutdrag som ska hämtas in vid kontroll av juridiska personer.

Att uppge att det särskilt ska tänkas på att underlag inhämtas som visar att personen har rätt att företräda kunden utgör inte en sådan rutin som krävs enligt penningtvättsregelverket. Detta eftersom det inte framgår om och hur bolaget kontrollerar företrädarens behörighet att företräda den juridiska personen. Vad gäller verklig huvudman uppger bolaget att denne ska kontrolleras mot Bolagsverkets register. Bolaget uppger även att det särskilt ska tänkas på vem den verkliga huvudmannen är och hur detta har kontrollerats. Det framgår dock inte att bolaget har att bevara kopior av de granskade handlingarna. Dessutom kan beroende på risken med kundrelationen ytterligare kontroller av den verkliga huvudmannen behöva göras utöver en kontroll i Bolagsverkets register. Bolaget har heller ingen rutin för att utse en alternativ verklig huvudman. Vidare framgår heller inte hur det kontrolleras om kunden är etablerad i ett land som av Europeiska kommissionen identifieras som ett högriskland.

Vad gäller PEP och sådana personers nära anhöriga och kända medarbetare framgår att det särskilt ska tänkas på om företrädaren för kunden eller verklig huvudman är en PEP i Sverige eller i utlandet. Detsamma gäller personens närstående och kända medarbetare. Länsstyrelsen kan dock konstatera att bolaget inte anger hur bedömningen av om kunden eller kundens verkliga huvudman är PEP eller familjemedlem eller känd medarbetare till sådan person går till, vilket är en brist.

Bolaget uppger vidare i aktuellt dokument att det dokumenterar uppgifter om sina kunder bland annat för att kunna identifiera affärsrelationens syfte och art. Syftet med inhämtande av uppgifter om affärsförbindelsens syfte och art är enligt penningtvättslagen dels att ge verksamhetsutövaren underlag för att bedöma risken med den enskilde kunden, dels att ge verksamhetsutövaren underlag för att bedöma hur kunden kan väntas agera inom ramen för affärsförbindelsen. Det framgår dock inte av handlingarna i ärendet *hur* bolaget inhämtar uppgifter om affärsförbindelsens syfte och art i

samband med att affärsförbindelsen etableras. Fastän det av ovannämnda dokument framgår att checklistan *150.4 Kundkännedom* används bland annat för att identifiera affärsrelationens syfte och art framgår det av checklistan inte några uppgifter om att den avser att inhämta information om vilka av bolagets tjänster kunden vill nyttja och i vilken omfattning, vilket är en brist.

Enligt penningtvättslagen finns krav på att verksamhetsutövare ska ha skärpta åtgärder för kundkännedom när det är motiverat för att hantera risken som kan förknippas med kundrelationen. Bolaget uppger i aktuellt dokument, under rubriken *4.2 Skärpta åtgärder för kundkännedom*, situationer som kräver ytterligare kontroll av kunden för att bolaget ska uppnå god kundkännedom. Det framgår dock inte vad dessa skärpta åtgärder består av eller vilka uppgifter som ska begäras in samt hur, vilket är en brist.

Vad gäller fortlöpande uppföljning styrs den i likhet med övriga åtgärder för kundkännedom av den risk som kan förknippas med kundrelationen. Det innebär att den löpande uppföljningen bör vara mer omfattande och ske med högre frekvens ju högre risken i kundrelationen är.²⁹

Av checklista *315.1 Omprövning av uppdrag* framgår att bolaget genom denna checklista omprövar och dokumenterar omprövningen av uppdrag. Av checklistan framkommer dock inte att bolaget följer upp, kontrollerar eller dokumenterar bolagets kundkännedomsuppgifter såsom exempelvis vem som företräder kunden, verklig huvudman, PEP eller affärsförbindelsens syfte och art, vilket är en brist. Bolagets fortlöpande uppföljning, att bedöma av handlingarna, styrs heller inte av den risk som kan förknippas med den enskilda kundrelationen, vilket även det är en brist. Bolaget uppger enbart att uppföljningen sker årligen eller så snart en förändring eller händelse påkallar detta. Vad det rör sig om för förändring eller händelse framgår heller inte.

Vidare har Länsstyrelsen förelagt bolaget att få ta del av exempel på faktiskt vidtagna åtgärder för kundkännedom, det vill säga kopior på de dokument eller uppgifter som bolaget inhämtat inom ramen för vidtagna kundkännedomsåtgärder avseende bolagets tio största kunder. Bolaget har inte gett in någon dokumentation på faktiskt vidtagna kundkännedomsåtgärder. Bolaget har dock i sitt yttrande uppgett att det är ett [REDACTED] bolag vars kunder består av [REDACTED]
[REDACTED]

Länsstyrelsen konstaterar att bolaget inte har gett in någon dokumentation av faktiskt vidtagna kundkännedomsåtgärder varför myndigheten utgår från att sådan dokumentation saknas i bolaget.

---

²⁹ Prop. 2016/17:173 s. 527 f.

Länsstyrelsen bedömer, utifrån de uppgifter som bolaget angett om sina kunder och i avsaknad av dokumentation av faktiskt vidtagna kundkännedsåtgärder, att bolaget inte vidtagit tillräckliga åtgärder för kundkännedom för att hantera risken som kan förknippas med respektive kundrelation i enlighet med de krav som ställs i regelverket. I avsaknad av adekvat och verksamhetsanpassad allmän riskbedömning samt rutiner och riktlinjer avseende bland annat kundkännedom har bolaget dessutom inte heller haft förutsättningar att kunna bedöma vad som är tillräcklig kundkännedom.

Länsstyrelsen bedömer sammanfattningsvis att bolaget inte uppfyller kraven enligt penningtvättsregelverket avseende rutiner och riktlinjer för kundkännedom. Inte heller uppfyller bolaget kraven på att vidta kundkännedsåtgärder i praktiken.

Underlåtenheten att upprätta rutiner och riktlinjer för kundkännedsåtgärder och att utföra dessa i praktiken har enligt Länsstyrelsens bedömning medfört en ökad risk för att bolaget utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Länsstyrelsens bedömning är att bristerna rörande såväl underlåtenheten att upprätta lagenliga rutiner och riktlinjer som underlåtenheten att vidta kundkännedsåtgärder i praktiken är synnerligen allvarliga.

Länsstyrelsen bedömer även att bolaget inte beaktat förbud mot att ingå eller upprätthålla affärsförbindelser om bolaget inte har tillräcklig kännedom om kunden. Utredningen i ärendet visar att bolaget trots avsaknad av kundkännedsåtgärder för att uppnå tillräcklig kundkännedom har ingått eller upprätthållit de affärsförbindelser som ingått i Länsstyrelsens stickprovskontroll. Överträdelsen av detta förbud bedömer Länsstyrelsen vara av synnerligen allvarlig art.

Bolagets anställda och uppdragstagare

Gällande bestämmelser

Verksamhetsutövaren ska ha rutiner för att säkerställa lämpligheten hos anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten och som utför arbetsuppgifter av betydelse för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.³⁰ De interna rutinerna och riktlinjerna ska säkerställa att kontrollen av lämpligheten är proportionerlig i förhållande till personens arbetsuppgifter och funktion samt den allmänna riskbedömningen av verksamheten.³¹

---

³⁰ 2 kap. 13 § penningtvättslagen.

³¹ 2 kap. 7 § andra stycket Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter (01FS 2019:53) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Verksamhetsutövaren ska också se till att nu nämnda personer fortlöpande får relevant utbildning och information för att kunna fullgöra verksamhetsutövarens skyldigheter enligt denna lag.³² Utbildningen och informationen ska utformas utifrån de risker som verksamhetsutövaren har identifierat i sin allmänna riskbedömning och anpassas efter de uppdateringar som görs av den allmänna riskbedömningen. Utbildningens innehåll och frekvens ska också anpassas utifrån de anställdas och uppdragstagarnas arbetsuppgifter och funktioner.³³ Verksamhetsutövaren ska dokumentera utbildningar som genomförs. Av dokumentationen ska det framgå vad utbildningen innehåller, namnen på deltagarna samt datumet för utbildningen.³⁴

Verksamhetsutövaren ska ha rutiner och vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att skydda anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten från hot eller fientliga åtgärder till följd av att de fullgör verksamhetsutövarens skyldigheter enligt penningtvättslagen.³⁵

Verksamhetsutövaren får inte utsätta en anställd, en uppdragstagare eller någon annan som på liknande grund deltar i verksamheten för repressalier på grund av att denne har informerat om misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism, internt eller till Polismyndigheten.³⁶

Länsstyrelsens bedömning

På Länsstyrelsens begäran att bolaget skulle redovisa sina rutiner och riktlinjer avseende lämplighetsprövning av anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten uppger bolaget att det är ett litet [REDACTED] och att penningtvätt eller finansiering av terrorism inte existerar bland bolagets kunder. Vidare hänvisar bolaget till checklista 150.4 samt uppger namnet på den ansvarige i bolaget.

Länsstyrelsen konstaterar att det i checklista 150.4 *Kundkännedom* saknas information om bolagets rutiner avseende lämplighetsprövning av anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten. Däremot framgår det av dokumentet *Rutiner för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism*, under rubrik 8 *Information, utbildning och skydd av medarbetare*, att samtliga anställda i frågan om lämplighetsprövning genomgår ett normalt anställningsförfarande.

---

³² 2 kap. 14 § penningtvättslagen.

³³ 2 kap. 8 § Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter (01FS 2019:53) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

³⁴ 2 kap. 9 § Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter (01FS 2019:53) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

³⁵ 2 kap. 15 § första stycket penningtvättslagen.

³⁶ 2 kap. 15 § andra stycket penningtvättslagen.

Länsstyrelsen bedömer att bolaget inte har visat att det har tillräckliga rutiner och riktlinjer för att säkerställa lämpligheten hos anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten och som utför arbetsuppgifter av betydelse för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Detta eftersom det av bolagets redogörelse inte närmare framgår vad bolaget anser vara ett normalt anställningsförfarande som säkerhetsställer att en lämplighetsprövning sker av bolagets anställda. Det saknas även information om hur lämplighetsprövningen säkerhetsställs för uppdragstagare eller andra som på liknande grund deltar i verksamheten.

Länsstyrelsen har även begärt att bolaget ska redogöra för hur bolaget ser till att anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten får relevant utbildning och information för att kunna fullgöra verksamhetens skyldigheter enligt penningtvättsregelverket. Bolaget har i sitt yttrande uppgett att exempel i förhållande till Länsstyrelsens begäran saknas samt hänvisat till denna del i yttrandet som avser lämplighetsprövning av anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten. I den nu aktuella delen av yttrandet återfinns, som framgått, en hänvisning till checklista 150.4 samt uppgift om den ansvarige i bolaget.

Länsstyrelsen kan konstatera att det varken i bolagets yttrande eller checklista 150.4 *Kundkännedom* återfinns någon information eller redogörelse hur bolaget säkerställer att anställda och uppdragstagare får relevant utbildning eller information. I dokumentet *Rutiner för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism*, under rubriken 8 *Information, utbildning och skydd av medarbetare*, återfinns dock en redogörelse avseende utbildning och information. Av dokumentet framgår att den funktionsansvarige i bolaget informerar alla anställda om penningtvättslagen. Vidare framgår att anställda minst en gång per år ska få information om regelverkets innebörd, uppdateringar av byråns rutiner samt eventuella risker för att byrån kan bli indragen i penningtvätt. Därtill anges att mötestillfällena noteras i protokoll eller logglista i slutet av dokumentet *Rutiner för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism*. I slutet av dokumentet återfinns *Logg över uppföljning av rutinen*. Av logglistan framgår att följande ska noteras: uppdatering av byråns rutiner, genomgång med personal av regelverkets innebörd, diskussioner av enskilda ärenden, datum, deltagare och aktivitet. Av logglistan framgår att ett tillfälle har noterats, den [REDACTED] 2020, med [REDACTED] deltagare. Någon beskrivning av mötestillfället och den aktivitet som genomfördes har inte noterats.

Länsstyrelsen bedömer att bolaget inte har visat att anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten och som utför arbetsuppgifter av betydelse för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering

av terrorism fortlöpande får den utbildning och information som krävs för att kunna fullgöra bolagets skyldigheter enligt denna lag. Bolaget har visserligen noterat att ■■■ bolagets medarbetare haft ett mötestillfälle i ■■■ 2020. Det framgår dock inte vad mötestillfället avsåg och om någon utbildning av bolagets medarbetare genomfördes. Länsstyrelsen bedömer sammantaget att bolaget inte visat att anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten fått relevant utbildning och information för att kunna fullgöra bolagets skyldigheter enligt denna lag.

Som svar på Länsstyrelsens begäran att redovisa de rutiner som finns i bolaget för att skydda anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten från hot, hämnd eller andra fientliga åtgärder till följd av att de fullgör bolagets skyldigheter enligt penningtvättsregelverket har bolaget liksom tidigare hänvisat till denna del i yttrandet som avser lämplighetsprövning. I den nu aktuella delen av yttrandet återfinns, som framgått, en hänvisning till checklista 150.4 samt uppgift om den ansvarige i bolaget.

Länsstyrelsen konstaterar att det varken av bolagets yttrande eller av checklista 150.4 *Kundkännedom* framgår någon information avseende bolagets skydd för anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten. I dokumentet *Rutiner för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism*, under rubriken 8 *Information, utbildning och skydd av medarbetare*, återfinns dock information om att bolagets funktionsansvarige har till uppgift att skapa de skyddsåtgärder som behövs för de medarbetare som kan riskera att hamna i en hotsituation i samband med rapportering till Finanspolisen. Vilka dessa skyddsåtgärder är framgår inte av handlingarna.

Länsstyrelsen bedömer att bolaget saknar rutiner och åtgärder för att skydda anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten från hot, hämnd eller andra fientliga åtgärder till följd av att de fullgör bolagets skyldigheter enligt penningtvättslagen. Att bolagets funktionsansvarige har till uppgift att skapa de skyddsåtgärder som behövs ändrar inte Länsstyrelsens bedömning då bolaget inte redogjort för några skyddsåtgärder som den funktionsansvarige har skapat.

Länsstyrelsen bedömer att bolaget har saknat ovannämnda rutiner och riktlinjer och att bolaget därigenom löpt en ökad risk att bli utnyttjat för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Övervakning och rapportering

Gällande bestämmelser

Verksamhetsutövaren ska ha dokumenterade rutiner och riktlinjer avseende övervakning och rapportering.³⁷ Verksamhetsutövaren ska övervaka pågående affärsförbindelser och bedöma enstaka transaktioner i syfte att upptäcka misstänkta aktiviteter och transaktioner.³⁸ Skärpta kundkännedomåtgärder och andra nödvändiga åtgärder ska vidtas vid avvikelser eller misstänkta aktiviteter eller transaktioner för att bedöma om det finns skälig grund att misstänka att det är fråga om penningtvätt eller finansiering av terrorism eller att egendom annars härrör från brottslig handling.³⁹ Verksamhetsutövaren får inte etablera en affärsförbindelse eller utföra en transaktion om det finns misstanke om att produkter kommer att användas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.⁴⁰ Om det inte är möjligt att låta bli att utföra en misstänkt transaktion eller om ett avstående från att genomföra transaktionen sannolikt skulle försvåra utredningen får dock transaktionen genomföras.⁴¹

Vidare ska verksamhetsutövaren på begäran av Polismyndigheten lämna alla uppgifter som behövs för en utredning om penningtvätt eller finansiering av terrorism.⁴² En verksamhetsutövare ska ha ett system för att snabbt och fullständigt kunna lämna uppgifter om huruvida verksamhetsutövaren under de senaste fem åren har haft en affärsförbindelse med en viss person och, om så skulle vara fallet, om förbindelsens art.⁴³ Systemet för uppgiftslämning ska vara strukturerat och sökbart.⁴⁴

Länsstyrelsens bedömning

Av dokument *Rutiner för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism* och rubriken *6 Särskilda riskområden* framgår att bolaget löpande bevakar att deras kunders redovisning inte innehåller felaktigheter. Detta sker framförallt genom rimlighetsbedömningar och i dialog med kunden vid oklarhet exempelvis avseende att underlag finns till alla verifikationer, verifikationerna följer det normala mönstret och att oklarheter utreds så snart det kan ske. Bolaget uppger även exempel på transaktioner som särskilt bevakas såsom kontanthantering och lån från fysisk person eller annat företag än bank/kreditföretag.

---

³⁷ 2 kap. 8 § första stycket penningtvättslagen.

³⁸ 4 kap. 1 § första stycket penningtvättslagen.

³⁹ 4 kap. 2 § penningtvättslagen.

⁴⁰ 3 kap. 2 § och 3 § första stycket penningtvättslagen

⁴¹ 3 kap. 3 § andra stycket penningtvättslagen.

⁴² 4 kap. 6 § penningtvättslagen.

⁴³ 4 kap. 7 § penningtvättslagen.

⁴⁴ 4 kap. 1 § andra stycket Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter (01FS 2019:53) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Av dokumentet, under rubriken *7 Åtgärder vid misstanke om penningtvätt*, framgår vidare att bolaget vid misstanke om penningtvätt är skyldigt att lämna uppgifter till Finanspolisen. Det anges även hur bolaget steg för steg ska hantera upptäckt av misstänkt penningtvätt samt hur rapportering till Finanspolisen ska ske.

Vad gäller bolagets övervakning och rapportering har bolaget i sitt yttrande uppgett att de använder sig av checklista 150.7. Av checklista *150.7 Bedömning av misstänkt penningtvätt och finansiering av terrorism* framgår att den är avsedd att vara en hjälpblankett som kan användas för att avgöra om bolagets kund ska rapporteras till Finanspolisen. Blanketten består av olika bedömningspunkter avseende kundens verksamhet, transaktioner och redovisningen. Vid varje bedömningspunkt går det att fylla i ett ja/nej-svar samt skriva en kommentar. I checklistan tas även beslut om rapportering till Finanspolisen ska göras. Av bolagets yttrande framgår att ovannämnda rutiner och riktlinjer ses över löpande varje år.

Länsstyrelsen bedömer att bolagets rutiner och riktlinjer i denna del är bristfälliga. Länsstyrelsen bedömer att även om det av ovannämnda dokument framgår att bolaget ska rapportera misstänkt penningtvätt och finansiering av terrorism, saknar de ingivna rutinerna och riktlinjerna en uppgift om *hur* bolaget ska övervaka sina pågående affärsförbindelser och enstaka transaktioner i syfte att upptäcka misstänkt penningtvätt och finansiering av terrorism. Bolagets rutiner för övervakning saknar vidare en uppgift om att bolaget ska vidta skärpta åtgärder eller andra nödvändiga åtgärder om avvikelser eller misstänkta aktiviteter uppmärksammas. Bolaget uppger visserligen att om felaktighet eller annan anmärkningsvärd omständighet i redovisningen upptäcks kan detta komma att analyseras närmare. Det framgår dock inte att det är skärpta åtgärder som ska vidtas. Såsom Länsstyrelsen konstaterat ovan under rubriken *Kundkännedom* saknar bolaget dessutom rutiner och riktlinjer för bland annat skärpta åtgärder för kundkännedom, det vill säga av bolagets rutiner och riktlinjer framgår heller inte vad sådana åtgärder utgörs av för kontroller samt hur dessa kontroller genomförs. Vidare vill Länsstyrelsen påpeka att avvikelserna "felaktighet" inte behöver vara kopplad specifikt till en omständighet i redovisningen såsom bolaget anger utan avvikelserna kan avse hur kunden normalt använder bolagets tjänster eller avvikelser från hur kunden normalt agerar.

Bolaget har heller inget system på plats för att snabbt och fullständigt kunna lämna uppgifter huruvida bolaget under de senaste fem åren har haft en affärsförbindelse med en viss person och, om så skulle vara fallet, om förbindelsens art. I vart fall framgår det inte av ovannämnda dokument att sådant system finns i verksamheten.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att bolagets dokumenterade rutiner och riktlinjer gällande övervakning och rapportering är bristfälliga. Detta har inneburit att bolaget under den granskade

perioden har löpt ökad risk för att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Länsstyrelsen bedömer att överträdelsen är av synnerligen allvarlig art.

Behandling av personuppgifter

Gällande bestämmelser

Verksamhetsutövaren ska ha dokumenterade rutiner och riktlinjer avseende sina åtgärder för behandling av personuppgifter.⁴⁵ Verksamhetsutövaren ska bevara handlingar och uppgifter i fem år om handlingarna och uppgifterna avser 1) åtgärder som har vidtagits för kundkännedom enligt 3 kap. och 4 kap. 2 § eller 2) transaktioner som genomförts med kunder inom ramen för affärsförbindelser eller vid enstaka transaktioner som omfattas av krav på åtgärder för kundkännedom enligt 3 kap. 4-6 §§ penningtvättslagen.⁴⁶ Tiden ska räknas från det att åtgärderna eller transaktionerna utfördes eller, i de fall då en affärsförbindelse har etablerats, affärsförbindelsen upphörde. Om en enstaka transaktion inte har genomförts till följd av misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism, ska tiden räknas från det att avståendet skedde.⁴⁷ Efter en förfrågan från Polismyndigheten eller annan myndighet ska verksamhetsutövaren bevara uppgifter och handlingar under en längre period än fem år. Den sammanlagda tiden som handlingarna och uppgifterna bevaras får inte överstiga tio år.⁴⁸ Information om att personuppgifter behandlas enligt 4 kap. 2, 3 eller 6 § och om att sådana uppgifter lagras enligt 3 eller 4 § får inte lämnas till kunden.⁴⁹ Den som är verksam hos verksamhetsutövare får inte obehörigen röja att vissa personuppgifter behandlas och att sådana uppgifter bevaras.⁵⁰

Länsstyrelsens bedömning

Som svar på Länsstyrelsens begäran att inge dokumenterade rutiner och riktlinjer avseende behandling av personuppgifter har bolaget gett in bilaga 330.9 *Personuppgiftsbiträdesavtal*, 330.11 *Information om personuppgiftsbiträdesavtalet* och *Mall-integritetspolicy*.

Länsstyrelsen konstaterar att det av nyssnämnda bilagor endast framgår att bolaget har att förhålla sig till penningtvättsregelverket vid lagrade uppgifter om kundkännedom. Det vill säga, det framgår inte vilka handlingar och uppgifter bolaget har att bevara enligt kraven i penningtvättsregelverket.

⁴⁵ 2 kap. 8 § första stycket penningtvättslagen.

⁴⁶ 5 kap. 3 § första stycket penningtvättslagen.

⁴⁷ 5 kap. 3 § andra stycket penningtvättslagen.

⁴⁸ 5 kap. 4 § penningtvättslagen.

⁴⁹ 5 kap. 7 § penningtvättslagen.

⁵⁰ 5 kap. 11 § penningtvättslagen.

Vidare framgår av dokument *Rutiner för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism*, under rubriken *10 Dokumentation och arkivering*, bland annat att dokumentation ska finnas på ett antal områden, exempelvis handlingar och uppgifter om åtgärder som vidtagits för att uppnå kundkännedom, fortlöpande omprövning av kundkännedom och verklig huvudman samt granskning och analys av ovanliga och oklara transaktioner samt väsentliga frågor och svar i kommunikation med kunden avseende oklara transaktioner. Det framgår också att dokumentation av utförda uppdrag ska arkiveras i tio år enligt ”REX - Svensk standard för redovisningsuppdrag” och att arkiveringstiden enligt penningtvättslagen är minst fem år. I vissa fall förlängs arkiveringstiden upp till tio år. Tiden ska då räknas från det att åtgärderna eller transaktionerna utfördes och i de fall en affärsförbindelse etableras ska tiden räknas från affärsförbindelsens upphörande. Det framgår även att uppgifter om transaktioner som rapporterats till Finanspolisen ska arkiveras i fem år. Även i de fall bolaget inte ingår en affärsförbindelse ska kundkännedomen sparas för den icke inledda affärsrelationen i fem år.

Länsstyrelsens bedömning är att bolagets rutiner och riktlinjer för behandling av personuppgifter genom bevarande av handlingar och uppgifter är bristfälliga. Det framgår inte med önskvärd tydlighet vilka handlingar och uppgifter som bolaget har att bevara. Bolaget uppger att dokumentation avseende fortlöpande omprövning av kundkännedom och verklig huvudman ska bevaras. Det är dock oklart vad bolaget i sammanhanget avser med kundkännedom när kontroll av verklig huvudman som också är en kundkännedom redovisas separat. Vidare är det också oklart vad bolaget avser med granskning och analys av ovanliga och oklara transaktioner och om bolaget med det avser skärpta åtgärder för kundkännedom enligt 4 kap. 2 § penningtvättslagen. Bolagets rutiner och riktlinjer innehåller inte heller en uppgift om att information om handlingar och uppgifter som bevaras hos bolaget inte får lämnas ut till den registrerade och att tystnadsplikt i fråga om behandling och bevarande av personuppgifter råder för den som är verksam hos bolaget. De nu aktuella rutinerna och riktlinjerna saknar dessutom en uppgift om gallring och hur och när sådan ska ske.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att bolaget inte uppfyller kraven enligt penningtvättsregelverket vad gäller behandling av personuppgifter genom bevarande av handlingar och uppgifter.

Intern kontroll och anmälningar av misstänkta överträdelser

Gällande bestämmelser

Verksamhetsutövaren ska ha rutiner och riktlinjer för intern kontroll.⁵¹ När det är motiverat med hänsyn till verksamhetens storlek och art ska verksamhetsutövaren bland annat utse en ansvarig för regelefterlevnad⁵², en centralt funktionsansvarig⁵³ och inrätta en oberoende granskningsfunktion med ansvar för att granska de interna riktlinjer, kontroller och förfaranden som syftar till att verksamhetsutövaren ska fullgöra sina skyldigheter enligt penningtvättsregelverket⁵⁴. Den som är centralt funktionsansvarig ansvarar för att rapportera till Polismyndigheten i de fall misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism eller att egendom härrör från brottslig handling uppstår.⁵⁵ När det inte är motiverat att utse funktioner ska verksamhetsutövaren genom sina rutiner och riktlinjer säkerställa att det finns en funktion för regelefterlevnad.⁵⁶

Verksamhetsutövaren ska även tillhandahålla ändamålsenliga rapporteringssystem för anställda och uppdragstagare som vill göra anmälningar om misstänkta överträdelser av penningtvättsregelverket⁵⁷ samt ha rutiner och vidta de åtgärder i övrigt som behöver för att skydda sådana personer mot hot, hämnd eller andra fientliga åtgärder.⁵⁸

Länsstyrelsens bedömning

Som svar på Länsstyrelsens begäran att redovisa de rutiner och riktlinjer avseende intern kontroll och anmälningar av misstänkta överträdelser som finns i bolaget samt uppgift om vem i verksamheten som ansvarar för regelefterlevnaden har bolaget i sitt yttrande uppgett att exempel avseende nämnda rutiner och riktlinjer saknas och namngett den som är ansvarig för verksamhetens regelefterlevnad. Bolaget har vidare uppgett att det vid en årlig utvärdering görs en allmän riskkontroll och om misstanke skulle uppstå finns rutiner. Vilka rutiner som bolaget åsyftar i denna del framgår inte av bolagets yttrande.

Länsstyrelsen konstaterar att det av dokument *Rutiner för att förhindra penningtvätt och finansiering* och under rubriken 9 *Kvalitetsuppföljning, interna kontroller* framgår att utsedd funktionsansvarig utvärderar löpande vid behov och minst en gång per

⁵¹ 6 kap. 1 § första stycket penningtvättslagen.

⁵² 6 kap. 2 § första stycket 1 penningtvättslagen.

⁵³ 6 kap. 2 § första stycket 2 penningtvättslagen.

⁵⁴ 6 kap. 2 § första stycket 3 penningtvättslagen.

⁵⁵ 6 kap. 2 § andra stycket och 4 kap. 3 § penningtvättslagen.

⁵⁶ 6 kap. 3 § Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter (01FS 2019:53) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

⁵⁷ 6 kap. 4 § penningtvättslagen.

⁵⁸ 6 kap. 4 a § penningtvättslagen.

år byråns system och rutiner för åtgärder mot penningtvätt. Byråns funktionsansvarig ska även göra regelbundna stickprov inom de områden som ingår i byråns rutiner mot penningtvätt. Vidare framgår att uppdragsansvarig utför planerade och nödvändiga kontroller av sina kunder. Uppdragsansvarig utvärderar uppdrag och är i övrigt observant på kundens transaktioner samt ska snarast kommunicera upptäckta risker eller oklarheter till utsedd funktionsansvarig eller direkt till Finanspolisen.

Länsstyrelsen bedömer att det bolaget redogjort för i ovannämnda dokument inte utgör tillräckliga rutiner och riktlinjer vad gäller intern kontroll. Även om bolaget redogör för ett antal uppgifter som framförallt funktionsansvarig har framgår det inte hur dessa uppgifter ska utföras. Bolaget uppger exempelvis att dess funktionsansvarig ska genomföra regelbundna stickprov inom de områden som ingår inom bolagets rutiner mot penningtvätt. Det framgår dock inte vad det är för stickprov som ska göras eller hur de ska utföras samt vad som avses med regelbundenhet.

Bolaget har heller inte redogjort för några rutiner för anställda och uppdragstagare som vill göra anmälningar om misstänkt överträdelse av penningtvättsregelverket (visselblåsare), varför myndigheten utgår från att sådana saknas i verksamheten. Även rutiner till skydd av anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten från hot, hämnd eller andra fientliga åtgärder till följd av att de gjort en anmälan om misstänkta överträdelser av bestämmelserna i lagen eller i föreskrifter som meddelats med stöd av lagen (visselblåsarskydd) saknas i bolaget.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att bolaget under den granskade perioden har löpt ökad risk för att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism genom att inte uppfylla kraven enligt penningtvättsregelverket vad gäller intern kontroll och anmälningar av misstänkta överträdelser.

Val av ingripande

Gällande bestämmelser

Vid en överträdelse får tillsynsmyndigheten ingripa mot en verksamhetsutövare genom att utfärda ett föreläggande om att göra rättelse eller, vid överträdelser som inte är ringa, genom ett beslut om sanktionsavgift. Om överträdelsen är allvarlig, upprepad eller systematisk får tillsynsmyndigheten förelägga verksamhetsutövaren att upphöra med verksamheten.⁵⁹ Länsstyrelsens förelägganden får förenas med vite.⁶⁰

---

⁵⁹ 7 kap. 11 § penningtvättslagen.

⁶⁰ 7 kap. 24 § penningtvättslagen.

Vid valet av ingripande ska tillsynsmyndigheten ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som har uppstått och graden av ansvar.⁶¹ Omständigheter som anges i 7 kap. 13 § första stycket penningtvättslagen är typiskt relevanta och kan påverka bedömningen i både försvårande och förmildrande riktning.⁶²

I försvårande riktning ska det beaktas om verksamhetsutövaren tidigare har begått en överträdelse.⁶³

I förmildrande riktning ska det beaktas om (1) verksamhetsutövaren i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat tillsynsmyndighetens utredning, och (2) om verksamhetsutövaren snabbt upphört med överträdelsen sedan den anmälts till eller påtalats av tillsynsmyndigheten.⁶⁴

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen har inom ramen för tillsynen undersökt hur bolaget efterlever kraven i penningtvättsregelverket. Länsstyrelsens utredning visar att bolaget har brustit i nästintill samtliga delar av regelverket. Länsstyrelsen konstaterar att bolaget saknat en adekvat och verksamhetsanpassad allmän riskbedömning. Bolaget har således inte haft någon allmän riskbedömning som kunnat läggas till grund för verksamhetens rutiner och riktlinjer för kundkännedomsåtgärder och övriga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Bolaget har redan på denna grund saknat förutsättningar för att ha verksamhetsanpassade rutiner och riktlinjer. Oaktat den omständigheten att bolaget saknat förutsättningar så har Länsstyrelsen bedömt att de rutiner och riktlinjer som funnits i bolaget avseende bedömning av riskprofiler, kundkännedom, lämplighetsprövning, utbildning, skydd, övervakning, behandling av personuppgifter samt intern kontroll varit bristfälliga. Bolaget har därtill helt saknat rutiner för anmälningar om misstänkta överträdelser (visselblåsare). Bolaget har även ingått eller upprätthållit affärsförbindelser utan att ha tillräcklig kännedom för att kunna hantera risken förknippad med den enskilde kunden. Sammantaget har Länsstyrelsens granskning visat att bolaget inte uppfyller kraven i penningtvättsregelverket i flera väsentliga delar.

Länsstyrelsens tillsyn av bolaget har visat att ovan angivna brister föreligger. I förmildrande riktning ska vägas in om bolaget i väsentlig mån har underlättat Länsstyrelsens utredning. Av förarbetena till penningtvättslagen framgår att det bör krävas att verksamhetsutövaren självant för fram viktig information som myndigheten inte redan

---

⁶¹ 7 kap. 13 § första stycket penningtvättslagen.

⁶² Prop. 2016/17:173 s. 554 f.

⁶³ 7 kap. 13 § andra stycket penningtvättslagen.

⁶⁴ 7 kap. 13 § tredje stycket penningtvättslagen.

förfogar över.⁶⁵ Därtill ska hänsyn i förmildrande riktning tas till om bolaget snabbt har upphört med överträdelsen sedan den anmälts eller påtalats av tillsynsmyndigheten. Länsstyrelsen bedömer att några skäl i förmildrande riktning inte har framkommit.

Överträdelserna av penningtvättsregelverket är enligt Länsstyrelsens bedömning i flera delar av synnerligen allvarlig art och har pågått under en längre tid. Länsstyrelsen kan konstatera att överträdelserna har pågått under hela den granskade perioden. Länsstyrelsens bedömning är att överträdelserna har medfört en avsevärd ökning av risken för att verksamheten kan bli utnyttjad för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Bolaget har även, genom att inte ha följt penningtvättsregelverket, främjat osund konkurrens på marknaden.

Med beaktande av de sammantagna omständigheterna i ärendet gör Länsstyrelsen bedömningen att ett ingripande ska ske genom ett beslut om sanktionsavgift.

Sanktionsavgiftens storlek

Gällande bestämmelser

Sanktionsavgiften för en verksamhetsutövare som är en juridisk person ska som högst fastställas till det högsta av (1) två gånger den vinst som verksamhetsutövaren gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller (2) ett belopp i kronor motsvarande en miljon euro.⁶⁶ Särskild hänsyn ska tas till de förmildrande och försvårande omständigheterna som framgår av 7 kap. 13 § penningtvättslagen samt till den juridiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som gjorts till följd av överträdelsen.⁶⁷

Länsstyrelsens bedömning

Den eventuella vinst som bolaget kan ha gjort till följd av överträdelser av penningtvättsregelverket går inte att fastställa. Länsstyrelsen har därför att fastställa sanktionsavgiften till ett belopp i kronor motsvarande högst en miljon euro som nu motsvarar cirka 10 300 000 kronor. Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett belopp lägre än 5 000 kronor.

Länsstyrelsen har bedömt att bristerna i efterlevnaden av penningtvättsregelverket i flera väsentliga delar är av synnerligen allvarlig art. Detta eftersom bolaget har saknat en adekvat och

---

⁶⁵ Prop. 2016/17:173 s. 555.

⁶⁶ 7 kap. 14 § första stycket penningtvättslagen.

⁶⁷ 7 kap. 16 § penningtvättslagen.

verksamhetsanpassad allmän riskbedömning och de rutiner och riktlinjer som krävs enligt penningtvättsregelverket. Bolaget har därmed löpt ökad risk att utnyttjats för penningtvätt och finansiering av terrorism. De konstaterade bristerna ligger inom bolagets kontroll och har funnits i bolaget under hela den granskade perioden. Sammantaget är detta omständigheter som enligt Länsstyrelsens mening talar i försvårande riktning vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek.

Länsstyrelsen beaktar även att bolagets bristande regelefterlevnad kan ha inneburit fördelar för bolaget jämfört med konkurrenter som följt penningtvättsregelverket och därigenom lagt både tid och resurser på att efterleva regelverket.

Länsstyrelsen har vid sanktionsavgiftens bestämmande även beaktat bolagets storlek och art.

Vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek ska hänsyn även tas till den juridiska personens finansiella ställning. Med finansiell ställning avses exempelvis bolagets årsomsättning.⁶⁸ Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.⁶⁹

Under räkenskapsåret den 1 maj 2018 till och med den 30 april 2019 uppgick bolagets nettoomsättning till cirka 1 500 000 kronor och under räkenskapsåret den 1 maj 2019 till och med den 30 april 2020 uppgick bolagets nettoomsättning till cirka 1 800 000 kronor.

Vid en samlad bedömning av överträdelseernas karaktär och med hänsyn till bolagets årsomsättning och finansiella ställning bestämmer Länsstyrelsen sanktionsavgiften till 100 000 kronor.

Sanktionsavgiften tillfaller staten och faktureras av Länsstyrelsen efter att beslutet har vunnit laga kraft.

Länsstyrelsen erinrar om följande

Tillsynsärendet avslutas genom detta beslut. Skyldighet att ha upprättade, uppdaterade riskbedömningar och rutiner och riktlinjer kvarstår. Länsstyrelsen kan komma att följa upp att verksamheten följer penningtvättsregelverket genom nya tillsynsåtgärder.

Bestämmelser som beslutet grundas på

- 1 kap. 2 § första stycket 19, 2 kap. 1-3 §§, 8 §, 13-15 §§, 3 kap. 1 § första stycket, 2-4 §§, 7-14 §§, 16-17 §§, 19-20 §§, 4 kap. 1-2 §§, 6-7 §§, 5 kap. 1-8 §§, 11 §, 6 kap. 1-2 och 4-5 §§, 7 kap. 1 § första stycket, 10 §, 11 § första stycket, 13-14 §§, 16

⁶⁸ Prop. 2016/17:173 s. 411; Prop. 2013/14:228 ”Förstärkta kapitaltäckningsregler” s. 240.

⁶⁹ Prop. 2016/17:173 s. 357.

§, 21 §, 25 § andra stycket lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

- 16 § första och andra styckena förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
- 1 kap. 1 §, 2 kap. 2 §, 4-6 §§, 7-10 §§, 3 kap. 2-7 §§, 9 §, 12 §, 4 kap. 1 §, 5 kap. 1-2 §§, 6 kap. 2 § Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter och allmänna råd (01FS 2019:53) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tillförordnad chef för enheten för tillsyn Karin Hultman med jurist Elin Ramos som föredragande. I den slutliga handläggningen har också jurist Diana Berkusaite medverkat.

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjda med länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Stockholm antingen via e-post; stockholm@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta länsstyrelsen via e-post, stockholm@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 10 00. Ange diarienummer 54127-2020.